

Heemkundekring "Peelland" te Helmond

Opgericht 24 mei 1948

Sécretariaat: Oostende 31 A.

S.,

Wij hebben de eer U hierdoor mede te delen, dat
B. van 't Hoff, Rijksarchivaris aan het Algemeen
Rijksarchief te 's-Gravenhage, op

Woensdag 27 februari a.s.

es avonds om 8 uur in

Hotel Westende

oor de leden van onze Kring een lezing met lichtbeelden
al houden over De Nederlandse Steden in de 16e en 17e
eeuw.

Op deze avond zal tevens de

8e Jaarvergadering

an onze Kring gehouden worden.

Hieronder volgt de agenda. Wij rekenen gaarna op een
rote opkomst.

HET BESTUUR.

G E N D A :

- 1) Opening, waarna voorlezing der verslagen van de
Secretaris en van de Penningmeester.
- 2) Benoeming van een Kascommissie.
- 3) Bestuursverkiezing. Het gehele bestuur is aftredend
Alle bestuursleden stellen zich herkiesbaar. Candi-
daten kunnen door de leden tot aan de aanvang der
vergadering worden voorgesteld.
- 4) Lezing Mr. van 't Hoff.

Tijdens de pauze zal door het bestuur
Koffie worden aangeboden.

De Nederlandsche steden in de 16e en 17e eeuw, zoals zij zijn afgebeeld in de stedenatlassen van Jacob van Deventer en Joan Blaeu en op andere prenten.

Nederland is steeds een stedenland bij uitnemendheid geweest. Nergens vindt men een zo groot aantal steden, elk men een rijk historisch verleden, op een kleine ruimte bijeen. De stedenatlassen van Jacob van Deventer (vóór 1572) en Joan Blaeu (1649) geven een aantrekkelijk beeld van deze steden. De kerkgebouwen, die het stadsbeeld nu nog beheerssen, stammen uit de Middeleeuwen, evenals de muren en poorten, waarvan nog veel bewaard gebleven. Stadhuizen, waaggebouwen, weeshuizen, particuliere woningen en pakhuizen herinneren aan de gouden eeuw, waarin de steden, vooral in Holland, tot grote bloei kwamen. In het bijzonder zal aandacht worden geschonken aan de monumentale stadsuitbreidingen van Amsterdam, die men nog in het stadsbeeld van heden kan herkennen.

Naamlijst van leden - ere leden
en donateurs.

Het bestuur heeft gemeend dat de leden het wel op prijs zullen stellen een naamlijst te bezitten van de leden van onze Kring.

Hier volgen de namen:

Het Bestuur

Ere-Voorzitter	J. Heeren	Warandelaan 28	Helmond
Voorzitter	P.v.d. Burgt	Julianalaan 21	"
Vice Voorzitter	A. Niessen	Veestraat 43	"
Secretaris	C.v. Bokhoven	Oostende 31 A	"
Penn.meester	Th.v. Mierlo	Molenstr. 211	"
Bestuurslid	Th. Heling	Veestraat 17	"

SECRETARISSEN VAN HELMOND

van 1813 - 1957

verband met het aftreden van de heer Hikspoors als Secretaris van Helmond in januari j.l., volgt hieronder een opname van de personen die sinds onze onafhankelijkheid het ambt van Secretaris in onze stad hebben bekleed.

J.E.van Moorsel	1813 - 1827
J.Schepers	1827 - 1852
J.P.H.v.d.Linden	1852 - 1870
A.F.H.Hockers	1870 - 1880
W.F.Wolters	1880 - 1890
G.Dijkhof	1890 - 1903
J.A.v.Bokhoven	1903 - 1922
H.Hikspoors	1922 - 1957

ij merken hierbij het volgende op. De Heer van der Linden wisselde in 1870 het Secretarisaamt met dat van Gemeente tvanger onzer stad. De Secretarissen werden benoemd tot notaris n.l. de heer Hockers in 1880 te Weert en de heer Wolters in 1890 te Terheijden

Het cartularium

De voornaamste der registers van een archief is wel het cartularium. Dit boek bevat de volledige afschriften van charters die privileges en begiftigingen schenken aan en dezelfde bepaalde instelling. Wanneer de originele oorkonden onvindbaar zijn dan kan men van het cartularium gebruik maken. De vervaardiger van het cartularium zag er kwijls geen bezwaar in de tekst van de oorkonde in zijn oordeel te verbeteren. Ook kwamen door overschrijving wel fouten voor. Men dient dus met het raadplegen van de cartularia wel voorzichtig te werk te gaan.

TIENDE REEKS STUDIEDAGEN VAN BRABANTS HEEM TE BOXTEL

In de namiddag van de tweede studiedag van Brabants Heem sprak Dr. H. Roossens uit Brussel over "De Overgang van de laat-Romeinse naar de Merovingische Tijd". Hij toonde aan, hoe het Romeinse Rijk in de tijd van het begin onze jaartelling sterk afweek van dat der vierde eeuw. Vervolgens wees hij er op, dat het Merovingische Rijk weer een geheel andere structuur vertoonde als het Romeinse Rijk. De grote **moeilijkheid** nu is hierin gelogen, dat de overgang van het Romeinse Rijk naar het Merovingische Rijk historisch bijna niet te volgen was. Er waren zelfs veel geschiedkundigen, die (gemakshalve?) maar spraken van een hiaat: de 5e eeuw.

Ook hier is het de archeologie, die ons licht is komen verschaffen. In dit geval de kennis der graven. Omstreekt 350 werd nl. de lijkverbranding hier overal verdrongen door lijkbegroefing. Zowel in Noord-Frankrijk als in België, m.n. in het gebied rond Sambre en Maas, is een hele reeks van die graven blootgelegd; dr. Roossens toonde met lichtbeelden foto's van graven, skeletten en bijzettingen. Deze graven dateren alle van de tijd tussen ± 425 en ± 500 . Er is geen spoor van een onderbreking. Aan de ontwikkeling, die aan de graven goed te volgen is, wordt natuurlijk heel veel belang gehecht.

Hoe geschiedde de begraving ?

Het lijk werd in een tamelijk brede kuil gelegd. De dode houdt de armen op de borst of op het bekken. De kisten zijn veel breder dan voor het lijk alleen nodig is. Dit houdt verband met de gewoonte, om met het lijk verschillende voorwerpen te begraven. Betreft het een krijgsman, dan ligt het zwaard altijd rechts van hem, met het scherp naar buiten. Het medegegeven aardewerk staat aan zijn linkerzijde. Verder staan of liggen er talloze voorwerpen zoals glazen en aarden kannen, 'n bijl, 'n dolk, gespen, 'n bronzen bekkon, soms nog een kapmes en een schoermes. Betreft het een vrouw, dan vindt men, behalve vaatwerk, nog haarspelden, broches en schaar. In graven van mannen zowel als van vrouwen vindt men munten. In de latere graven komt ook steeds een weegschaal voor. Dit houdt verband met de intussen opgetreden waardevermindering van het geld.

- Het geld -

et geld had in die roerige tijden zijn nominale waarde verloren; men lette niet meer op de aangegeven muntwaarde, maar men woog het geldstuk op zijn gehalte.

Interessant zijn vooral de versieringen, die men op het aardewerk of op de glazen kannen of op het bronswerk of silverwerk aantreft. Op het aardewerk vindt men: de kelk, 'n druiventros, 'n duif, en het Christusmonogram (chi-rho) op het glaswerk vindt men ook vaak christelijke emblemën; ook bijbelse voorstellingen zoals Adam en Eva, Suzanna en de slechte rechters, Daniël al of niet in de leeuwenkuil e.d.

hoe dit te interpreteren ?

we weten uit historische teksten, dat de laat-Romeinse Keizers volksplantingen gesticht hebben op de ontvolkte streken van Noord-Gallië. Deze bestonden meest uitgevangen genomen barbaren, in dit geval uit Franken. Zij moesten dienen ter vervanging van steeds schaarser geworden werkrachten op het platteland en in tijd van nood als "legerkilling".

Deze mensen waren dus geen vrije lieden. Hun positie stijgt echter, naarmate de Romeinen meer en meer op hen aangeworven raakten; deze stijging was zowel op politiek als op sociaal terrein.

Bhalve deze oorspronkelijk onvrije lieden, woonden er ook nog "federati", vrije bondgenoten van de Romeinen. In de loop der vijfde eeuw werd de positie van beide groepen dezelfde. De graven, die in zo grote getale gevonden zijn, betreffen aanvoerders van één dezer twee groepen, commandanten met hun vrouwen. In die graven kunnen we de ontwikkeling zeer goed volgen, m.n. aan de bijzettingen; de anten helpen ons om de graven te dateren. De graven bejzen het.

P.v.d.B.

EDEN:

.Andriessen	Steenweg 18	Helmond
.van Asten	Fresiastraat 1	"
r.P.M.Beaumont	Wesselmanlaan 33	"
ej.M.Bom	Julianalaan 28	"
.J.van Bussel	Dorpstraat 135	Mierlo
.Caelen jr.	Beelsstraat 44	Helmond
ej.L.Coovels	Veestraat 44	"
ej.Th.Cornelissen	W.Prinzenstr.29	"
ej.H.Cornelissen	W.Prinzenstr.29	"
ap.M.P.M.Corsten	Bindersestraat 4	"
evr.J.Dor-Bruyn	Bachstraat 7	Zaandam
.A.Dijsselbloem	Hoofdstraat 144	M.Hout
r.H.v.Doorne	Doornhof	Deurne
.v.Eekeren	Wesselmanlaan 13	Helmond
ej.G.Fehmers	Julianalaan 28	"
h.Foederer	Molenstraat 209a	"
ej.V.Gaspar	Mierloseweg 7a	"
.Geeris	Marktstraat 20	"
r.H.v.d.Grinten	Bergsland	Asten
.Gruijters	D.Boutsstraat 25	Helmond
.Gruyters	Julianalaan 3	"
.de Haas	Steenweg	"
.van Hoof	Ameidestraat 3	"
.Hornikx	Wesselmanlaan 26 G	"
evr.Wed.Jacobs	Pr.Bernhardlaan 17	"
evr.Jansen v.Akon	Mauritslaan 5	"
.Jansen	Uiverlaan 30	"
.Jongen	Wilhelminalaan 20 A	"
r.C.Kager	Wilhelminalaan 2 b	"
r.W.Kam	Zuid Par.Weg 35	M.Hout
.Keijzers	Kanaaldijk 35A	Helmond
.Knaap	Kamstraat 6	"
r.H.Knippenberg	Mierloseweg 4	"
ot.H.A.C.van Keulen	Kasteellaan 3	"
.van Kraay	Emmastraat 11	"
ej.T.van Kraay	Emmastraat 11	"
.Krugers	Varandelaan 7	"
evr.Koolen	3e Haag straat 41	"
.v.d.Lande	Wesselmanlaan 45	"
.v.d.Lande	Stiphoutseweg 14	"

J.Maas	Julianaal 43	Helmond
J.Magis	Eikendreef 12	"
W.Martens	Heistraat 124	"
H.van Mierlo	Kr.Steenweg 34	"
Pastoor van Oort	Bindersestraat 4	"
Mej.T.van Oorschot	Wilhelminalaan 2c	"
A.van Oorschot	Veestraat 27	"
Dr.L.Raymakers	Kanaaldijk 47	"
Rud.Raymakers	Eikendreef 69	"
Sjef.Raymakers	Kanaaldijk 77	"
J.van Paasen	Vlierdenseweg 4	"
Mej.M Ritzon	Houtse Par.Weg 22	"
A.Roxs	Houtse Par.Weg 96	"
H.Schulte	Veestraat 8	"
J.Schotte	Dr.Arienslaan 3	"
H.Scoelen	Houtse Par.Weg 18	"
J.Snackers	Kerkstraat 37	"
C.Smit	Eksterlaan 28	"
G.v.Someren	Eikendreef 63	"
Mevr.C.v.Thiel-Hoying	Warandelaan 11a	"
Rector C.Swinkels	Pensionaat Mariengaarde	A.Rixtel
T.Timmers	Slegersstraat	M.Hout
Drs.G.Verhaak	Mierloseweg 3 A	Helmond
J.Verhagen	Kerkstraat 37a	"
J.Verhoeven	Pakelseweg 14	"
W.Vlociberghs	Kanaaldijk 93	"
Mej.W.Wilbers	Mierloseweg 2 B	"
G.Wiltschut	Noordende 24	"
G.v.d.Wittenboer	Noordende 14	"
J.Vriens	Molenstraat 227	"
H.Zevenbergen	Hellemanstraat 16	Deurne
B.Bezemer	Mauritslaan 2	Helmond

Collectieve leden

Eerw. Broeders	Molenstraat 160	Helmond
Carolus Barromcus Colege	Mierloseweg 7	"
Jeugdleidsters p.a.		
Vic.Sprengers	Prins Hendriklaan 13	"

